

Henryk Olszar

"Trzecia dekada : Gliwice 1971–1981",
Bogusław Tracz, Katowice 2009 :
[recenzja]

Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne 43/1, 221

2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

który ma właśnie charakter dzienników, relacji i listów pisanych na bieżąco lub krótko po omawianych wydarzeniach. Dowiadujemy się z nich, że deportacja była perfekcyjnie przeprowadzoną akcją, której celem było dostarczenie w Region Doniecko-Naddnieprzański ZSRR darmowej siły roboczej. Dotychczasowe wyniki prowadzonego śledztwa pozwalają – według prokuratury – na zakwalifikowanie deportacji ludności górnośląskiej do ZSRR w 1945 r. jako zbrodni przeciwko ludzkości.

Bogusław Tracz, *Trzecia dekada. Gliwice 1971–1981*, Katowice 2009, 229 s.

„Większość gliwiczian odpoczywała, zwłaszcza ci, którzy hucznie spędzili ostatnią noc starego roku. Tradycja zabaw sylwestrowych pod gołym niebem nie była jeszcze znana. Tylko nieliczni witali nowy rok w lokalach i zakładowych domach kultury. Większość bawiła się w domach, gdzie urządzano zakrapiane prywatki, nieraz połączone z potańcówką (...). Cały kraj żył jeszcze tragicznymi wydarzeniami grudnia 1970 roku na Wybrzeżu, a zmiana ekipy rządzącej i związane z nią nadzieje stanowiły wciąż temat numer jeden. Na pewno życzone sobie jednego – by nowy 1971 rok był lepszy od tego, który właśnie się skończył” – tak rozpoczyna się najnowsza (trzecia z cyklu „gliwickich dekad”) publikacja historyka Bogusława Tracza. Książka jest próbą przybliżenia wydarzeń i realiów okresu, którego granice wyznaczają lata 1971–1981. Intencją autora było przedstawienie uporządkowanego i jednocześnie poruszającego wyobraźnię obrazu Gliwic w okresie tak zwanej dekady gierkowskiej i w czasie „karnawału Solidarności”, którego dramatycznym finałem było wprowadzenie stanu wojennego. Kalendarium powstało na podstawie szerokiej kwerendy archiwalnej. Narrację autorską uzupełniają fragmenty źródeł i tekstów prasowych z epoki, przybliżające zasady i metody funkcjonowania struktur władzy lokalnej, aparatu represji, a także bardziej ulotne realia życia codziennego.

Ks. Henryk Olszar